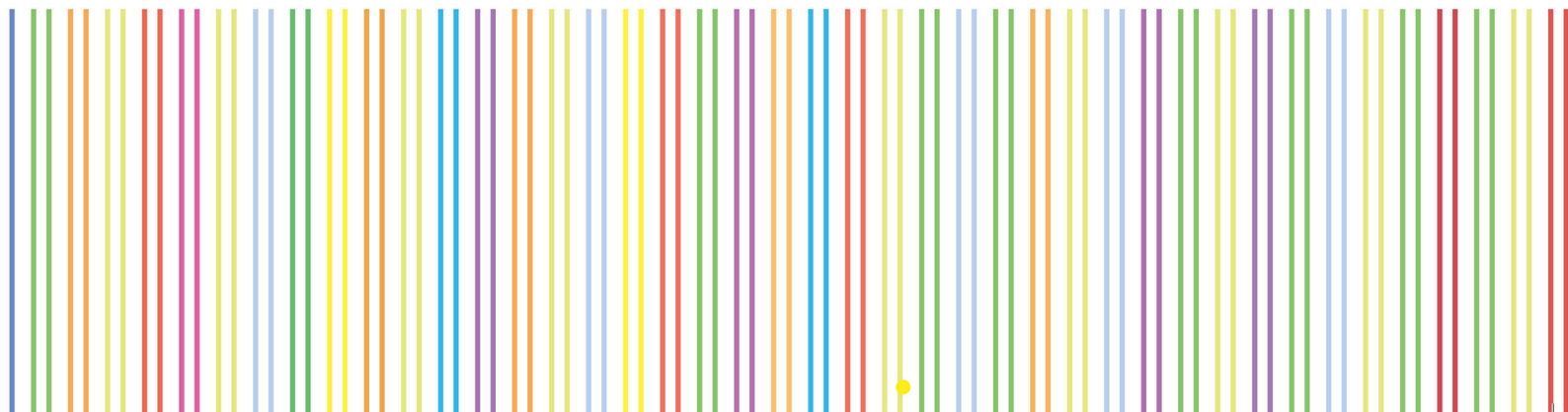

Jenni Suominen, Essi Hillgren & Piia Nurmi (toim.)

Ympäristöliiketoimintaa pk-yritysten kanssa

Jenni Suominen, Essi Hillgren & Piia Nurmi (toim.)

Ympäristöliiketoimintaa pk-yritysten kanssa

Turun ammattikorkeakoulun puheenvuoroja 87

Turun ammattikorkeakoulu
Turku 2015

Toimituskunta: Jenni Suominen, Essi Hillgren, Piia Nurmi, Jaani Kuusela, Riikka Leskinen, Sami Lyytinen, Sari Mäkelä & Hannu Parkkamäki

Taitto ja graafinen suunnittelu: Maarit Mikkonen

ISBN 978-952-216-565-7 (painettu)
ISSN 1457-7941 (painettu)
Painopaikka: Finepress Oy, Turku 2015

ISBN 978-952-216-566-4 (pdf)
ISSN 1459-7756 (elektroninen)
Jakelu: loki.turkuamk.fi

Julkaisun karttakuvituksessa on käytetty Maanmittauslaitoksen
Maastotietokannan 12/2014 peruskarttarasteri-aineistoa.

SISÄLTÖ

ESIPUHE

Piia Nurmi

KATSAUS YMPÄRISTÖLIIKETOIMINTAAN SUOMESSA 7

Piia Nurmi, Riikka Leskinen, Jaani Kuusela

eGreenNet-YMPÄRISTÖOSAAMISVERKOSTO 9

Essi Hillgren

YMPÄRISTÖLIIKETOIMINNAN MAHDOLLISUUDET NÄKYVÄKSI 16

Jenni Suominen

eGreenNet NÄKYVÄ JA KUULUU 23

Essi Hillgren

ALUEELLINEN YHTEISTYÖ JA VAIKUTTAMINEN 25

Essi Hillgren

YRITYSESIMERKIT – ALUEEN OSAAJAT NÄKYVIIN 31

Green Carpet

Veraisen leipomo

Keraamikko Eero Kaarnisto

Lindrothin puutarha

Nani Group Oy

Herrankukkaro

Strandbo Group Oy

TULEVAISUUS – TÄSTÄ ETEENPÄIN 49

Jenni Suominen

LIIKETOIMINNAN KEHITTÄMISSUUNNITELMAN TUOTTEISTAMINEN 53

Sari Mäkelä

VERKOSTON JATKO 55

Piia Nurmi

eGreenNet – verkostoista voimaa liiketoimintaan

eGreenNetin perusajatus on ollut tuoda ympäristöliiketoiminnan mahdollisuuksia näkyväksi. Taustalla on vahva näkemys siitä, että yritykset ovat itse oman toimintansa parhaita asiantuntijoita. Pk-yrittäjiä toimialasta riippumatta yhdistää ajan hermolla toimiminen. Yritykset eivät tarvitse neuvoja omaan perusliiketoimintaansa, vaan sopivaa ohjausta ja sparrausta, jotta he löytävät parhaan osaamisen ja kumppanit vahvistamaan näkemystään.

Laaja joukko pk-yrityksiä on jo pidempään tiennyt ympäristöasioiden ja vastuullisuuden olevan heille merkittävä kilpailutekijä nyt ja erityisesti lähitulevaisuudessa. eGreenNet-verkostolla on hankevaiheessa (2010–2014) ollut kunnia toimia sparraajan roolissa tekemässä ympäristöliiketoiminnan mahdollisuuksia näkyväksi yrityksille. Työ jatkuu ja eGreenNet verkosto toimii jatkossakin aktiivisesti sparraajan ja tukijan roolissa.

Toinen eGreenNetin perusajatus on ollut se, että ympäristöliiketoimintaa on kaikilla toimialoilla. eGreenNet on tehnyt videoita, yritys esimerkkejä ja erilaisia kuvauksia monenlaisista, eri aloilla toimivista yrityksistä. Kaikilla toimialoilla voi olla ympäristö-

liiketoimintaa. Myös muut, kuten Tilastokeskus, ovat edenneet samaan suuntaan ja kehittäneet tapoja mitata alan liikevaihtoa eri toimialoilla.

Kolmas kantava ajatus toiminnassa on ollut yhteistyö. eGreenNet on toiminut yhteistyön rakentajana ja foorumina. Yhteistyötä on rakennettu muutama vuosi ja nyt Varsinais-Suomessa on hyvä keskusteluyhteys eri toimijoiden välillä sekä perusluottamus siihen, että yhteistyöllä saamme aikaan paljon enemmän kuin erikseen. Yhteistyö on luontevasti alkanut laajentua alueellisesti ja kansallisesti LOU-RA-lounaisrannikkoyhteistyön, Turun ammattikorkeakoulun ja Satakunnan ammattikorkeakoulun CoastAL-yhteistyön, Tekesin INKA-innovatiiviset kaupungit -ohjelman ja Cleantech Finlandin kautta.

Tässä julkaisussa kuvataan eGreenNetin ja yritysten toimintaa monesta eri näkökulmasta. Ota yhteyttä, jos haluat jatkaa keskustelua!

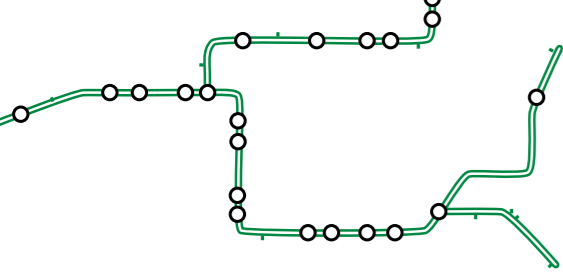
Piia Nurmi

Resurssitehokas liiketoiminta-
tutkimusryhmän vetäjä sekä hankevaiheessa
eGreenNetin projektipäällikkö

Kuva: eGreenNet-hanke

Projektipäällikkö Piia Nurmi esittelemässä verkostoa energiatapahtumassa.

Katsaus ympäristöliiketoimintaan Suomessa

Ympäristöliiketoiminta on kasvava ala. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2012 ala työllisti lähes 80 000 henkilöä ja vuoden 2014 tilastoissa ala on jatkanut maltillista kasvuaan. Ympäristöliiketoiminnan liikevaihto vuonna 2013 oli 24 miljardia euroa. Työpaikkojen määrä oli myös kasvanut, mutta vertailu edelliseen vuoteen ei suoraan onnistu, koska tilastointitavassa oli tapahtunut muutoksia.

Valtioneuvosto on nostanut biotalouden ja cleantechin uusiksi kasvun kärjiksi. Yhdessä näiden alojen ennakoitavan tuottavan Suomeen lähivuosina jopa 140 000 uutta työpaikkaa. Biotalous tarkoittaa taloutta, joka käyttää uusiutuvia luonnonvaroja ravinnon, energian, tuotteiden ja palvelujen tuottamiseen. Cleantechia taas ovat tuotteet, palvelut ja prosessit, jotka edistävät luonnonvarojen kestävästä käytöstä ja vähentävät päästöjä ympäristöön.

Talouden taantumasta huolimatta cleantech-alat ovat jatkaneet kasvuaan. Cleantech Finlandin keväällä 2014 toteuttaman selvityksen mukaan alan

yrityksillä on vahva usko kasvuun. Valtaosa suunnittelee uusia investointeja, rekrytointia ja laajentumista. Cleantech-yritykset suuntaavat vahvasti vientiin.

Varsinaissuomalaisia esimerkkejä cleantech-osaamisesta ovat kemianteollisuuteen, uusiutuvaan energiaan ja meriteknologiaan liittyvät uudet ratkaisut. Alueeltamme löytyy kansainvälisesti kiinnostavia kiertotalouden esimerkkejä. Samalla syntyy uusia palveluita liittyen yhteisomistukseen, yhteiskäyttöön ja vuokraamiseen. Kuluttaminen on muutoksessa ja yhteisöllisyyden tarve lisääntymässä, mikä avaa markkinoita uudelleen palveluille.

Määrittelemisen haaste

Muun muassa sanoja cleantech, biotalous, ympäristöliiketoiminta, kiertotalous ja resurssitehokkuus käytetään kaikkia hiukan ristiin ja päällekkäin puhuttaessa ympäristön ja liiketoiminnan yhdistävästä toiminnasta. Näiden termien määrittelemisen ja

mittaaminen on haastavaa. Oman lisähaasteensa tuo se, että toimintaa on kaikilla toimialoilla. Miten siis mitata ja kuvata alan liikevaihtoa ja toimintaa? Tätä pohtii myös Tilastokeskus tahollaan.

Keskeinen käsite on kysyntä, sillä osa ympäristöliiketoiminnan mahdollisuuksista realisoituu vasta tulevaisuudessa. Osa kysynnästä näkyy jo nyt ja uusien innovaatioiden ja ympäristöongelmien kautta kysyntä jatkaa kasvuaan. Kyseessä on siis liiketoiminta, joka syntyy vastaamaan ympäristö- ja ekokysyntään.

Ekokysyntä

Ekokysyntä syntyy ihmisten havahtumisesta säästämisen ja resurssien ehtymisen aiheuttamiin vakaviin uhkiin, jotka koskevat koko maapalloa. Ekokysynnän voidaankin ajatella syntyvän ihmiskunnan tarpeesta estää globaalin ekokatastrofin syntyminen. Huolen ympäristöstä voidaan ajatella muuntuvan ekokysynnäksi markkinoilla karkeasti kahden päätekijän kautta. Ensinnäkin on kysyntää, joka syntyy reagoitina lainsäädäntöön, jonka

tarkoituksena on estää säästämistä tai luonnonresurssien köyhtymistä. Toiseksi on kysyntää, joka syntyy yksityisten ihmisten ja yhteisöiden, kuten yritysten, halusta sitoutua ympäristöystävällisiksi uskottuihin periaatteisiin ja toimintamalleihin. Nämä tekijät eivät ole toisiaan poissulkevia.

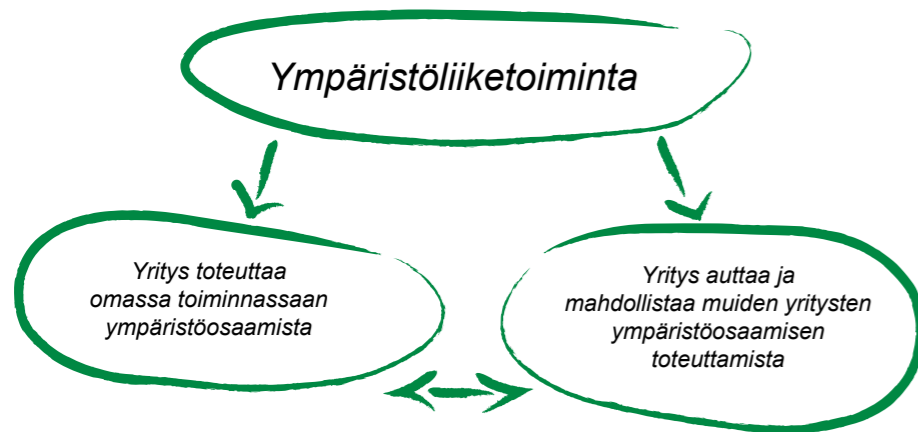
Monialaisella ympäristöliiketoiminnalla on suuret kasvumahdollisuudet, ja Varsinais-Suomella vahva tahtotila olla edelläkävijä alue. eGreenNet on mukana toteuttamassa tavoitetta.

Lähteet:

Cleantech Finland (2014). Cleantech industry in Finland -raportti, saatavissa 5.3.2015. [<http://www.slideshare.net/cleantechfinland/cleantech-industry-in-finland-2014>]

Tilastokeskus (2014). Ympäristöliiketoiminnan liikevaihdossa pientä kasvua vuonna 2013. Saatavissa 19.12.2014 [http://www.stat.fi/til/yit/2013/yit_2013_2014-12-19_tie_001_fi.html]

Valonia - Varsinais-Suomen kestävä kehityksen ja energia-asioiden palvelukeskus. [<http://www.valonia.fi/public/default.aspx?nodeid=140981>]

Yrityksen ympäristöliiketoiminta voi syntyä yrityksen tavasta harjoittaa omaa ydinliiketoimintaa tai tarjoamalla ympäristön huomioivia tuotteita ja palveluita.

Ympäristöliiketoiminta tarjoaa tuleville energia- ja ympäristöinsinööreille uusia ja tuntemattomia mahdollisuuksia

Energia-ala elää paradigman muutoksen aikaa: keskitetty fossiilinen tuotanto saa rinnalleen ja seuraajakseen yhä hajautetumpia ja pienempiin yksiköihin perustuvia energiantuotantotapoja. Tämä muutos yhdessä yhä älykkäämpien energianjakelujärjestelmien ja logististen ratkaisujen kanssa tietää aivan toisenlaisia toimeliaisuutta kuin mihin meidät on energia-alalla perinteisesti totuttu. Uutta liiketoimintaa syntyy tekniikan ja jakelun ympärille. Uusia toimijoita tarvitaan sekä kehitystyöhön että tuotantoon.

Sekä vielä tuntemattomiin, että jo nyt olemassa oleviin elintärkeisiin ekosysteemipalveluihin joudutaan liittämään jo lähitulevaisuudessa hintalappuja. Liiketoiminnan muuttuminen ympäristöä säästävään suuntaan tarjoaa lähes rajattomat mahdollisuudet ammattilaiselle, joka kykenee sovittamaan teknisen osaamisensa ympäristömuutoksen aiheuttamien ongelmien ratkomiseen.

Sami Lyytinen

Energia ja ympäristö -tutkimusryhmän vetäjä, Turun AMK

Kuva: Olli Loisa

eGreenNet – ympäristöosaamisverkosto

Ympäristöliiketoimintaa on kaikilla aloilla

– mikä on ?
YMPÄRISTÖOSAAMISVERKOSTO

eGreenNet-ympäristöosaamisverkosto on Varsinais-Suomen alueen pk-yrityksille ja ympäristöalan toimijoille suunnattu verkostoitumiskanava, jonka avulla pyritään kehittämään ja lisäämään ympäristöliiketoimintaa alueella. Lopputuloksena syntyy pieniä projekteja, joiden avulla yritysten ympäristöosaaminen kehittyy, saadaan aikaan uusia innovaatioita ja alueen yritysten toiminta on askeleen ekologisempaa – unohtamatta sitä kautta syntyvää kannattavaa ja tuottavaa liiketoimintaa.

Verkosto on aloittanut toimintansa keväällä 2010 verkostoitumisvaiheella ja heinäkuusta 2011 eteenpäin toiminta on keskittynyt ympäristöliiketoiminnan näkyväksi tekemiseen ja pk-yritysten ympäristöliiketoiminnan kehittämisen tukemiseen. Yhteistyötä koordinoi Turun ammattikorkeakoulu ja sitä rahoitti vuoden 2014 loppuun asti Euroopan sosiaalirahasto, Varsinais-Suomen ELY-keskus, Turun ammattikorkeakoulu sekä verkoston toimintaan osallistuneet yritykset.

Kuva: Mikael Ahlfors

eGreenNetin tavoite verkostoitumisessa on osaamisen kasvattaminen. Verkostot ovat olemassa ennen kaikkea tiedon jakamista varten: mahdollisimman moni saa tietoa toisistaan ja toisten osaamisesta. Verkostomaisen toimintatavan ja yhteistyön kautta pyritään varmistamaan, että ympäristöalan osaajat ja aiheesta kiinnostuneet yritykset saavat tukea toimintaansa, löytävät uudenlaisia yhteistyömuotoja ja ympäristöliiketoimintalana näyttäytyä selkeämpänä.

”eGreenNet on verkosto, se on osa verkostoa ja siihen kuuluu verkostoja.”

eGreenNet elää ja toimii verkostoissa

eGreenNet on tällä hetkellä ainoa ympäristöliiketoimintaan keskittynyt verkosto, joka on kattavasti selvillä Varsinais-Suomen alueen tämän hetkisestä ympäristöosaamiseen tilanteesta. Tiivis yhteistyö alueen eri toimijoiden kanssa on tärkeää. Yhteistyön avulla eGreenNet on kartuttanut tietoa ja pystynyt ohjaamaan yrityksiä asiantuntijoiden luokse. Kysyntää tällaiselle taholle on paljon.

eGreenNetin tärkeimpiä tehtäviä on ollut verkostojen luominen ja olemassa olevien verkostojen esiin tuominen. Verkostomainen työskentelytapa on osoittautunut hyväksi tavaksi jakaa tietoa ympäristöliiketoiminnasta ja mahdollistaa asiantuntijapalveluiden saatavuus yrityksille.

Ympäristöliiketoiminnan alalla yritykset ja toimijat ovat hajautuneet, joten eGreenNetin avulla toimijat saadaan tehokkaasti yhteen ja palvelut kaikkien saataville. eGreenNet toimii solmukohtana, joka

tuo eri toimijat yhteen, avaa keskustelua aiheesta ja tekee ympäristöliiketoiminnan mahdollisuuksia näkyväksi. eGreenNetin synnyttämiä verkostoja ovat esimerkiksi pk-yritysten laaja verkosto, tiivis yritysverkosto, hanketoimijaverkosto ja alueellinen verkosto.

Pk-yritysten laajan verkoston kanssa yhteistyö keskittyy tiedon jakamiseen muun muassa uutiskirjeen välityksellä ja tiedottamalla tulevista tapahtumista. Tämä työ on tärkeää erityisesti aihepiirin tunnetuksi tekemisessä. Lähes kuukausittain ilmestyvää uutiskirjettä on lähetetty noin kuudelle sadalle taholle.

Pk-yritysten tiiviimmässä yritysverkostossa, joka muodostuu yritysvierailujen kautta sekä tilaisuuksissa ja tapahtumissa tavatuista yrityksistä, yhteistyö on konkreettisempaa ja vuorovaikutteisempaa. eGreenNet on tehnyt yhteensä yli kolmesataa yri-

eGreenNet elää ja toimii verkostoissa

Tilaisuudet ovat tehokas tapa jakaa tietoa mm. yritysten osaamisesta ja parhaista käytännöistä.

tyskäyntiä ja vierailut näiden yhteydessä yli 160 eri yrityksessä. Yritysverkoston kanssa on tehty yhteistyötä eri muodoissa, esimerkiksi liiketoiminnan kehittämissuunnitelmien tai muunlaisen tukemisen kautta. Lisäksi on luotu avointa keskustelua ympäristöliiketoiminnan asiantuntijapalveluita tarjoavien yritysten välille järjestämällä säännöllisiä tapaamisia. Esimerkiksi eGreenNetin ja Valonian yhteistyön tuloksena on myös syntynyt Y-klubi, joka kokoaa yhteen yritysten ympäristöasioista vastaavat henkilöt ja tarjoaa sitä kautta vertaistukea. Y-klubissa on mukana 28 yritystä eri aloilta.

Hankkeita rahoittavien ja toteuttavien toimijoiden yhteistyöverkostosta eGreenNet saa tärkeää tukea ja monimuotoisuutta verkostotyöhön. Verkosto jakaa vuorovaikutteisesti parhaita käytäntöjä. Jäsenet saavat tarkemman käsityksen aihealueen

osaamisesta toisilta toimijoilta ja verkosto levittää tietoa olemassa olevista verkostoista. Yhdessä tekemisen kautta saadaan lisää tehokkuutta, uusia näkemyksiä ja tulokulmia sekä monipuolista yhteistyötä aikaan. Hanketoimijoiden verkosto on järjestänyt myös yhteisiä tilaisuuksia ja tapahtumia. Erityisesti tilaisuuksien järjestämisessä yhdessä tekeminen ja verkoston jäsenten tilaisuuksiin osallistuminen on osoittautunut hyväksi tavaksi tavata yrityksiä ja ympäristöliiketoiminnasta kiinnostuneita tahoja.

eGreenNet pyrkii vaikuttamaan laajasti, sekä yritys kentässä että alueella. eGreenNetin alueelliset verkostot muodostuvat eri toimijoista, joilla on erilaiset tehtävät pk-yritysten ja ympäristöliiketoiminnan kentällä. Alueelliseen verkostoon kuuluvat mm. kehittämiskeskukset ja LOURA-yhteistyö.

eGreenNet on verkostoitunut esimerkiksi erilaisissa seminaareissa.

GreenNet - verkoston tavoitteet YMPÄRISTÖOSAAMISVERKOSTO

1. Ympäristöosaamiseen pohjautuvan liiketoiminnan merkittävä lisääminen Varsinais-Suomessa.
2. Vahva, toimiva ja selkeä verkostomainen yhteistyö eri toimijoiden välillä.
3. Työkaluja ja neuvontaa kaikille Varsinais-Suomen alueen pk-yrityksille.

Tavoitteena selkeys ja ymmärrettävyys

eGreenNet on panostanut ymmärrettävyyteen ja selkeyteen. On tärkeää, että yhteistyökumppanit, verkoston jäsenet ja sidosryhmät ymmärtävät mitä tarkoitetaan puhuttaessa esimerkiksi ympäristöosaamisesta, ympäristöliiketoiminnasta tai resurssitehokkuudesta. eGreenNet on esitellyt yrityksille ympäristöliiketoiminnan mahdollisuuksia. Selkeyttämistyön yksi tärkeimmistä tehtävistä on osoittaa, että ympäristöliiketoimintaa voi olla kaikilla aloilla. Eri yritysten mahdollisuuksien tunnistaminen on eGreenNetin tekemää tärkeää työtä.

Selkeyttämistyötä tehdään monin eri tavoin. Viestintä on ollut merkittävässä roolissa. eGreenNet

- ympäristöliiketoimintaa voi olla kaikilla aloilla -julkaisun eri painokset (2013 & 2014, Turun ammattikorkeakoulu) avaavat eri teemoja ympäristöosaamisesta, ympäristöliiketoiminnasta ja resurssitehokkuudesta. Yritysesimerkkien kautta innostetaan yrityksiä mukaan ja yrittäjä pystyy peilaamaan aihetta omaan toimintaansa.

Osana selkeyttämistä eGreenNet kokoaa eri organisaatioille tietoa Varsinais-Suomen alueen yrityksistä ja niiden osaamisesta ympäristöliiketoiminnan saralla. Selkeyttämistyötä on tehty aluekiertueen ja koulutusten muodossa sekä esittelemällä aihetta tilaisuuksissa ja tapahtumissa.

Ympäristöliiketoiminnan mahdollisuudet näkyviksi

eGreenNet-verkoston pääasiallisena kohderyhmänä Varsinais-Suomen alueen pk-yritykset

eGreenNet-ympäristöosaamisverkosto syntyi alun perin tavoitteesta vahvistaa ja tehostaa ympäristöliiketoimintaa Varsinais-Suomen alueella. Verkoston kautta halutaan koota Varsinais-Suomen alueen ympäristöosaajat ja apua tarvitsevat yritykset yhteen. Verkoston toiminnan lopputuloksena syntyy uusia innovaatioita ja kannattavaa liiketoimintaa.

Varsinais-Suomen alueella toimii useita yrityksiä, joiden tuotteissa ja palveluissa on huomioitu ympäristönäkökohtia ja jotka toimialasta riippumatta toteuttavat ympäristöliiketoimintaa. Näiden toimijoiden osaaminen ja kehittyminen ovat verkoston toiminnan keskiössä. Johtoajatukseksi verkoston toiminnalle on, että

Ympäristöliiketoimintaa voi olla kaikilla toimialoilla!

Henkilökohtaiset tapaamiset edistävät parhaiten verkostojen syntymistä.

Yrityskehitys verkoston kulmakivenä

Verkoston tavoitteena on ollut mahdollistaa ja edesauttaa pk-yritysten ympäristöliiketoimintaa ja toimia linkkinä ympäristöalan asiantuntijoiden ja yritysten välillä. Yrityskehitystyötä on tehty monella eri tavalla muun muassa tapaamalla ja kuulemalla alueen yrityksiä, tarjoamalla kehittämisspalveluita ja tuomalla hyviä käytäntöjä ja esimerkkejä aktiivisesti esille.

Henkilökohtaiset yritystapaamiset

Verkoston toiminnan kulmakivenä on tiedon ja asiantuntemuksen helppo tavoitettavuus alueella. Toiminnan alusta saakka oli selvää, että verkosto pystyy parhaiten auttamaan ja neuvomaan yrityksiä menemällä henkilökohtaisesti yritysten luokse.

eGreenNet on tähän mennessä vierailut yli 161 yrityksessä eri puolilla Varsinais-Suomea ja tavannut eri tilaisuuksissa yhteensä 313 yritystä.

Henkilökohtaisten tapaamisten kautta verkosto on saanut arvokasta tietoa ja näkemystä alueen pk-yritysten ympäristöosaamisesta sekä tarpeista edistääkseen ympäristöliiketoimintaa. Tapaamisissa syntyi käsitys muun muassa eGreenNet liiketoiminnan kehittämissuunnitelma -konseptin ja eGreenNet-myyntivalmennuksen tarpeellisuudesta. Lisäksi eGreenNet on tehokkaasti pystynyt jakamaan tietoa ja henkilökohtaista tukea kehittymiseen tapaamalla yrityksiä. Yhteistyömuoto on siis palvellut molempia osapuolia.

Aukeaman kuvat: Katri Lehtola

eGreenNet liiketoiminnan kehittämissuunnitelma – ensimmäinen askel ympäristöosaamiseen

”Pienikin teko on askel eteenpäin.

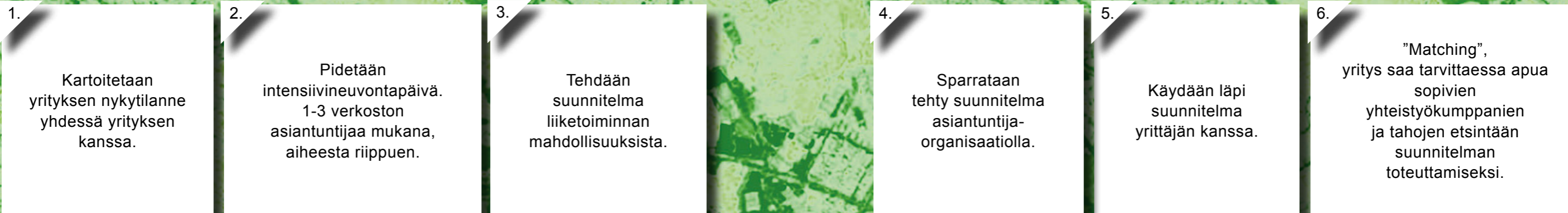
Älä siis tavoittele kaikkea kerralla. Etene teko kerrallaan!”

Tässä julkaisussa sivuilla 32–45 esitellyt yritykset ovat kaikki toteuttaneet kehittämissuunnitelman yhdessä eGreenNetin kanssa vuosina 2012–2014.

Kehittämissuunnitelman prosessi etenee seuraavasti:

eGreenNet liiketoiminnan kehittämissuunnitelma -palvelu on alun perin syntynyt pk-yritysten tarpeesta saada vaivattomasti apua ja tukea oman ympäristöliiketoiminnan kehittämisen aloittamiselle. Kehittämissuunnitelman tarkoituksena on auttaa yrityksiä löytämään omat mahdollisuutensa ympäristöliiketoiminnan saralla ja rohkaista ottamaan askel yrityksen toiminnan kehittämisessä. Kehittämissuunnitelman avulla voidaan miettiä yrityksen toimintaa kokonaisvaltaisesti tai pureu-

tua eniten kehittämistä vaativaan liiketoiminnan osa-alueeseen; esimerkiksi myyntiin, markkinointiin ja viestintään, ympäristösuunnitelman tekemiseen, energia-asioiden tehostamiseen, kansainvälistymiseen tai rahoituksen ja koulutuksen saamiseen. Kärkenä kehittämistyössä on yrityksen ympäristöliiketoiminnan ja -osaamisen kytkeminen osaksi muuta toimintaa: Miten tehtyihin toimenpiteisiin ja osaamiseen liittyvä potentiaali voidaan hyödyntää?

”Hyvää ja käytännönläheistä valmennusta.”

Myyntivalmennuksessa opittiin sekä valmennuksen vetäjältä että muilta osallistujilta.

”Valmennuksen sisältö oli hyvä napakka setti.”

”Yritysvierailut olivat tehokkainta ja opettavaisinta antia. Myös kollegojen kokemukset olivat hyödyllisiä.”

”Tämä sopii etenkin yrittäjille, joilla on hyvin vähän myyntikokemusta.”

”Valaisi ainakin pienyrittäjälle taas kerran, että myyminen ei ole kenellekään helppoa eikä tarvitsekaan olla.”

”Olisi hienoa, jos olisi oikea konkreettinen ryhmä ihmisiä, joiden kanssa voisi kehittää, sparrata ja edistää asioita hyvään suuntaan.”

eGreenNet-myyntivalmennus – tavoitteena systemaattisempi myynti

eGreenNet-myyntivalmennus on pk-yrityksille suunnattu vuorovaikutteinen valmennus, joka toteutetaan työpajana. Valmennuksessa eri alojen yritykset yhdessä asiantuntijan kanssa käyvät myyntiprosessia läpi. Valmennuksen aikana jokainen osallistuja toteuttaa yritykselleen myynnin kehittämisprosessin. Työtä tehdään oman yrityksen näkökulmasta, jolloin valmennukseen osallistuminen ja koulutuspäivien välillä tehtävät pienet soveltavat tehtävät nivoutuvat osaksi arjen työtä. Lisäksi ulkopuolisten yritysesimerkkien kautta pyritään tarjoamaan oivalluksia muiden tapaan tehdä ja toteuttaa myyntiä.

Myyntivalmennuksen tavoitteena on kehittää ympäristöystävällisyyttä edistävien yritysten myyntityötä ja -taitoja. Valmennuksen kautta yrityksen myyntityö tulee systemaattisemmaksi ja tavoitteellisemmaksi. Myyjät kykenevät hyödyntämään yrityksen asiakashyötyjä paremmin ratkaisujen laadinnassa ja sitä kautta tuottamaan asiakkaalle lisäarvoa.

Myyntivalmennus toteutettiin ensimmäisen kerran alkuvuodesta 2014 ja siihen osallistui yhdeksän varsinaissuomalaista pk-yritystä eri toimialoilta. Mukana oli osallistujia yhden ja kahden hengen

design-alan yrityksistä aina isompiin teollisuuden alan yrityksiin. Joukko oli sopivalla tavalla monikirjava ja sitä kautta myös keskustelu oli monipuolista. Saatu palaute yrityksiltä oli positiivista ja valmennuksen kehittämistä on jatkettu saadun palautteen pohjalta.

Tehokas, monipuolinen ja selkeäsanainen viestintä on ollut tärkeä osa ympäristöliiketoiminnan näkyvyyden parantamista ja aiheen selkeyttämistä.

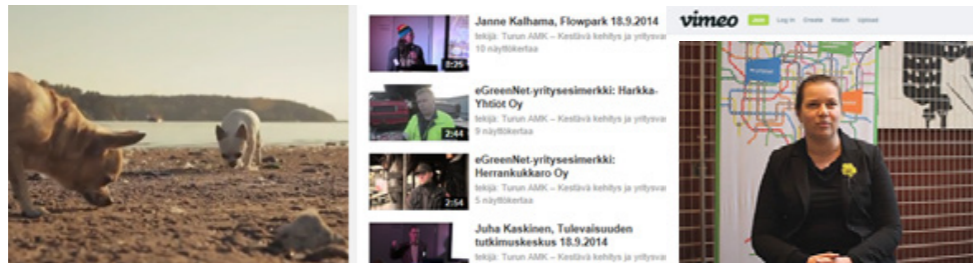
eGreenNet näkyy ja kuuluu

YRITYSVIERAILUT ovat olleen yksi eGreenNetin suurimmista ja tehokkaimmista tavoista verkostoitua ja tavoittaa kohderyhmä. eGreenNet on vierailut yli 160 varsinaissuomalaisessa yrityksessä tarkoituksenaan tutustua alueen yrityksiin ja ympäristöliiketoimintaan sekä tunnistaa olemassa oleva potentiaali. Samalla eGreenNet on auttanut yrityksiä löytämään potentiaalisia yhteistyökumppaneita ja tunnistamaan omia mahdollisuuksiaan ympäristöliiketoiminnan kentällä.

INTERNET-SIVUJEN JA SOSIAALISEN MEDIAN kautta eGreenNet on jakanut tietoa ympäristöliiketoiminnasta ja verkostoista sekä vinkkejä tapahtumista ja mielenkiintoisista uutisista. Internet-sivut toimivat tieto- ja materiaalipankkina.

eGreenNet on toteuttanut viisi **VIDEOESITTELYÄ** eGreenNetistä ja esimerkkiyrityksistä. Videot ovat monipuolistaneet hankkeen viestintää. Ne ovat nähtävillä eGreenNetin nettisivuilla, YouTubessa sekä Turun korkeakoulujen yhteisellä, yrityksille suunnatulla sivustolla (korkeakoulukumppani.fi). Videot löydät sivun alareunan QR-koodin kautta.

eGreenNet näkyy ja kuuluu myös verkossa ja erityisesti sosiaalisessa mediassa.

TILAISUUDET, TAPAHTUMAT JA TAPAAMISET ovat olleet merkittäviä verkostoitumiskeinoja, joissa on esitelty sekä eGreenNetin toimintaa että yrityksiä, joihin eGreenNet on tutustunut toimintansa aikana. Aktiivinen yhteistyö paikallisten yrityskehitysorganisaatioiden kanssa on hyödyttänyt sekä yrityksiä että yrityskehitysorganisaatioita. eGreenNetillä on ollut ilo toimia välittäjänä ja sillanrakentajana.

UUTISKIRJE on eGreenNetin laajalle yleisölle kohdistama tiedonvälityskanava. Uutiskirjeissä on tiedotettu ajankohtaisista tapahtumista, mielenkiin-

toisista yrityksistä sekä eri alojen ympäristöosaajista ja ympäristöliiketoiminnasta. Kaikki uutiskirjeet ovat luettavissa osoitteessa www.egreenet.fi

JULKAISUIHIN JA LEHTIJUTTUIHIN eGreenNet on koontanut tietoa ympäristöosaamisesta, ympäristöliiketoiminnasta ja resurssitehokkuudesta. Yksi eGreenNetin tärkeimmistä työvälineistä on ollut "Ympäristöliiketoimintaa voi olla kaikilla aloilla" -esite, johon on koottu esimerkkejä ympäristöliiketoiminnasta ja sitä harjoittavista yrityksistä. Esite avaa ikkunan yrityskenttään ja siihen, mitä siellä tapahtuu tällä saralla.

Aukeaman kuvat: eGreenNet ja Katri Lehtola

Ympäristöliiketoiminta Varsinais-Suomen vahvuutena

Verkostomainen toiminta luo edellytyksen osaamisen laajalle leviämiselle

eGreenNet on asemoitunut hyvin Varsinais-Suomen liiketoiminnan ja tulevaisuuden suunnittelun kartalle. eGreenNet on tehnyt laajasti työtä, jotta ympäristöliiketoiminnan mahdollisuudet ymmärretään paremmin.

Ympäristöosaamista on levitetty ja kasvatettu alueella hyödyntäen olemassa olevia verkostoja ja rakenteita. Hanke on ollut mukana kehittämässä ja tukemassa alueen yrityspalvelujärjestelmää, jonka avulla tuodaan ympäristönäkökulmaa ja ympäristöliiketoimintaa enemmän näkyville ja samalla taa-taan alueen liiketoiminnan monipuolinen kehittyminen. Tukeminen on keskustelua, tiedonvälitystä ja muuta tarvittavaa tukea.

Ympäristöosaamista on levitetty ja kasvatettu alueella hyödyntäen olemassa olevia verkostoja ja rakenteita.

eGreenNet on ollut mukana keskusteluissa, joissa on pohdittu Varsinais-Suomen vahvuuksia. eGreenNetin toiminnan kautta on tunnistettu teemoja, jotka ovat alueen kehittymisen kannalta merkittäviä: resurssitehokkuus, vesiliiketoiminta, vastuulliset hankinnat, ympäristöliiketoiminnan opiskelijaprojektit ja yritysvastuu laajemmin. Ympäristöliiketoiminnalla on paikkansa Varsinais-Suomen alueen vahvuuksissa kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä.

eGreenNetin verkostomainen toiminta luo edellytyksen osaamisen laajalle leviämiselle. Yksittäisiä ponnistuksia ovat olleet Varsinais-Suomen tulevaisuus – NYT! -seminaari ja aluekiertue.

Ympäristöliiketoiminta Varsinais-Suomen vahvuutena

Aluekiertue

Aluekiertue oli nimensä mukaan Varsinais-Suomen alueella tehty kiertue, jossa eGreenNet tapasi yrityksiä koko maakunnan alueelta. Aluekiertue oli pk-yrityksille suunnattu yrittäjälähtöinen, matalan kynnyksen tilaisuus, jossa konkreettisten yritysimerkkien kautta avattiin ympäristöliiketoimintaa, kerrottiin tarjolla olevista palveluista ja annettiin yrittäjille mahdollisuus keskusteluun ja kysymyksiin. Aluekiertueen avulla tietoa ympäristöliiketoiminnasta ja sen mahdollisuuksista levitettiin laajasti. Kiertueen teemana oli ympäristö, liiketoiminta ja tulevaisuus. Aluekiertue järjestettiin yhteistyössä Varsinais-Suomen Yrittäjien kanssa.

Verkostomainen toimintatapa kokoaa alueen yrittäjät yhteen.

Varsinais-Suomen tulevaisuus – NYT!

Vihreän talouden seminaarin ”Varsinais-Suomen tulevaisuus – NYT!” järjestämiseen osallistui laaja joukko alan toimijoita. Tapahtuma oli lähtölaukaus Varsinais-Suomen alueelle olla vihreän talouden ykkösalue Suomessa. Tilaisuudessa hahmoteltiin alueen vahvuuksia ja rakennettiin uudenlaista toimintatapaa luoden aitoa vuoropuhelua. Alueellisen yhteistyön edetessä on esille noussut vahva tarve tuoda aktiivisemmin esille Turun seudun mahdollisuuksia olla vihreän liiketoiminnan edelläkävijä. Kehitystyön aikaansaamiseksi on tärkeää näyttää sekä alueen kunnille että yrityksille, minkälaisia potentiaaleja seudulla on.

Alueen vahva potentiaali koostuu erityisesti seuraavista tekijöistä: alueellinen verkosto ja yhä vahvempi yhteistyö, kiinnostavat yritysideoita, monialainen ja laaja opiskelijapotentiaali, aktiiviset ympäristöalan toimijat, hankkeet sekä edelläkävijäkunnat. Toisaalta olisi myös tärkeää saada kansainvälistä näkökulmaa, jotta potentiaali voidaan nähdä myös kansainvälisellä tasolla.

Aukeaman kuvat: eGreenNet

Varsinais-Suomesta kansallinen ja kansainvälinen vihreän talouden mallialue

Yksi eGreenNetin suuri ponnistus oli Varsinais-Suomen tulevaisuus NYT! -tilaisuus. Tapahtuma järjestettiin lukuisten yhteistyökumppaneiden kanssa 18.9.2014 ja näin saatiin aikaan laajaa näkyvyyttä ja myös vaikuttamista. Tilaisuudella eGreenNet kytkettiin osaksi isompaa kokonaisuutta ja vihreän talouden ja resurssitehokkuuden nousua. Tapahtuma oli lähtölaukaus uudelle: tilaisuuden kautta eGreenNet ja sen verkostot vakiinnutettiin osaksi vihreän talouden jatkumoa.

eGreenNetin tavoitteena on ollut vihreän liiketoiminnan kasvu ja toimintojen selkeyttäminen sekä työkalujen tarjoaminen. Yhteistyö alueellisesti ja kansallisesti on ollut erittäin tiivistä. Moni asia huipentui tähän yhteiseen vihreän talouden tapahtumaan syksyllä 2014. Tilaisuus käynnisti eGreenNetin uuden vaiheen, joka tulee jatkumaan hankkeen päättyessä vuoden 2014 lopussa.

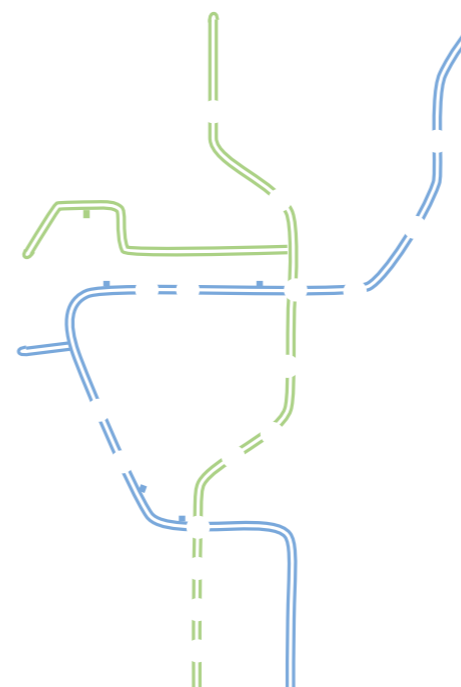
Varsinais-Suomen tulevaisuus – NYT! -tapahtuma oli lähtölaukaus tavoitteelle olla vihreän talouden ykkösalue Suomessa. Yhteensä 150 osallistujan voimin hahmoteltiin Varsinais-Suomen vahvuuksia ja alettiin rakentamaan yhdessä uudenlaisia toimintatapoja luoden aitoa vuoropuhelua eri toimijoiden välille. Tapahtuma oli lukuisien tahojen yhteinen ponnistus käynnistää laajamittainen profiilin rakentaminen alueella. Tilaisuuden pääjärjestäjinä toimivat Turun ammattikorkeakoulu, Varsinais-Suomen kestävän kehityksen ja energia-asioiden palvelukeskus VALONIA, Varsinais-Suomen liitto sekä Turun kaupunki.

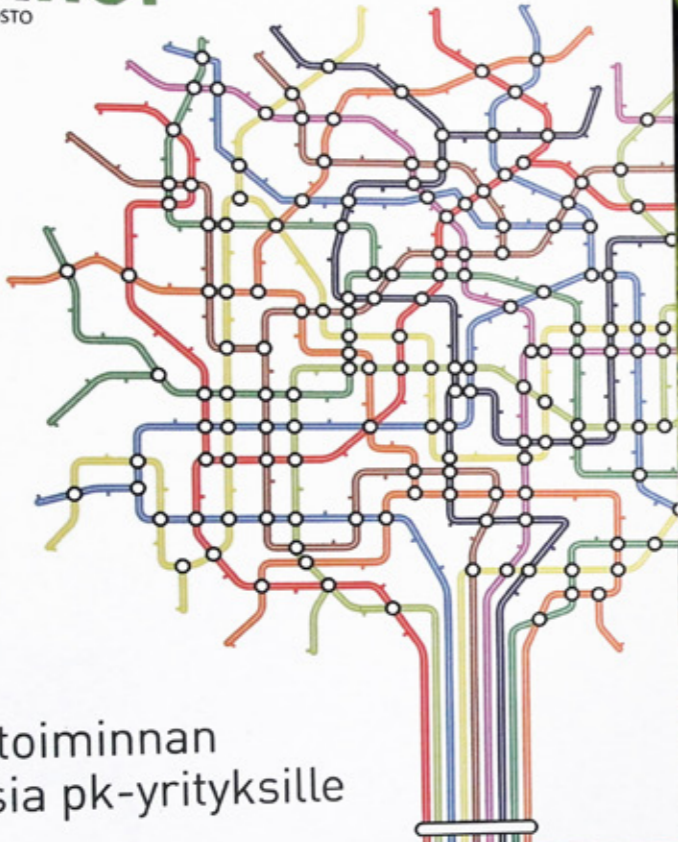
Aitoa yhteistyötä, innovaatioita ja resurssiviisautta

Seminaarin tavoitteena oli kannustaa laaja-alaisesti eri toimijoita tekemään asioita aidosti yh-

dessä. Lisäksi haluttiin tuoda esille alueen hyvät esimerkit eri sektoreilta, nostaa tahtotilaa ja intoa resurssitehokkuuden ja vähähiilisuuden sekä niiden tuoman potentiaalin suhteen, toimia hyvänä pohjana jatkotyölle seuraavien vuosien aikana ja osoittaa eri teemojen välisiä synergioita.

Tilaisuuden päämääränä oli maakunnan kehittämisen kansalliseksi ja kansainväliseksi vihreän talouden mallialueeksi. Tuloksena syntyy elinvoimainen ja kilpailukykyinen maakunta, jossa kasvu perustuu kumppanuuteen, innovaatioihin ja resurssiviisauteen.

Ympäristöliiketoiminnan
mahdollisuuksia pk-yrityksille

Yritysesimerkit – alueen osaajat näkyviin

Yritysten kehittämisen tukena ovat olleet lukuisat yritysesimerkit, joita verkosto on tuonut aktiivisesti esille. Yritysesimerkkien tarkoituksena on ollut hyvien käytäntöjen avulla innostaa muita yrityksiä mukaan ympäristöliiketoimintaan ja jakaa tietoa alueen osaamisesta. Esitellyt yritykset toteuttavat ympäristöosaamista omassa toiminnassaan tai mahdollistavat muiden yritysten ympäristöliiketoimintaa.

Yritysesimerkit ovat olleet verkoston viestinnän tärkeimpiä kärkiä ja esimerkkejä on ollut niin julkaisuissa, uutiskirjeissä kuin nettisivuilla. Lisäksi verkosto on esitellyt hyviä yrityksiä eri tilaisuuksissa, kutsunut yritysten edustajia puhujiksi eri tilaisuuksiin ja tehnyt esimerkkivideoita, joita on näytetty eri yhteyksissä.

Yritysesimerkkien avulla on haluttu tuoda julki se potentiaali, joka Varsinais-Suomen alueen yrityksissä on.

Green Carpet Turku Oy

Toimiala:
Pesulapalvelut yrityksille

Perustamisvuosi: 2012
Henkilöstö: 3
Toimipaikka: Länsi-Suomi

Ympäristöliiketoiminta:
Ympäristöystävällinen pesutekniikka

www.greencarpet.fi

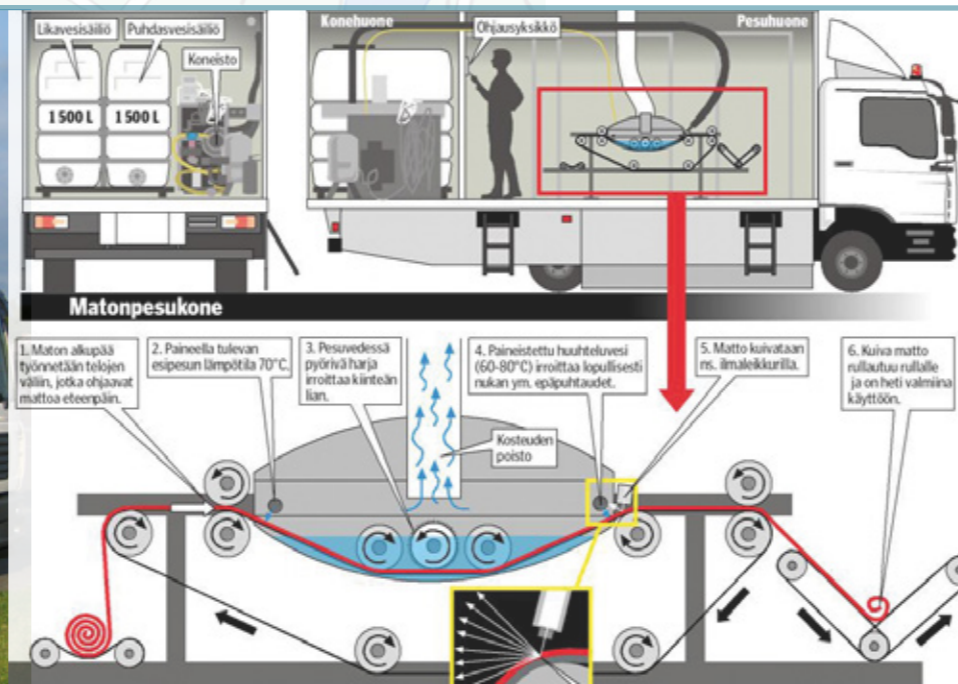
Green Carpet on kehittänyt maailman ensimmäisen liikkuvan mattopesulan, mattonpesuauton. Liikkuva mattopesula pesee ja kuivaa matot paikan päällä. Matot palautetaan puhtaina oikeille paikoilleen jopa alle tunnissa. Mattonpesuautoon kehitetyt pesuaineet eivät ole ympäristölle haitallisia ja jätevesi menee puhdistamoon. Pesuprosessin energia tulee auton moottorista, jonka johdosta koko pesu- ja kuivausprosessin energiankulutus on saatu puristettua hyvin matalaksi. Green Carpetin toiminnan kulmakivenä on tehokkuus: ajallinen, rahallinen ja ympäristöllinen. Yrityksen tavoitteena on tulevaisuudessa erottua kilpailijoistaan juuri ympäristöarvojen avulla. Jotta viesti saadaan tehokkaasti läpi, yritys aikoo jatkossa terävöittää viestintäänsä ja markkinointiaan ympäristökärki edellä.

Täysin uudenlainen mattonpesukonsepti on mielenkiintoinen kehittämissuunnitelman aihe. Kyseisellä tekniikalla on uutuusarvoa, joka vaatii tulla kuulluksi ja nähdäksi, jotta sen hyvät ominaisuudet saadaan asiakkaiden tietoisuuteen. eGreenNetin kanssa tehdyn kehittämissuunnitelman avulla mietittiin toiminnan vahvuuksia ja sitä, miten ne kannattaisi nostaa esiin markkinointiviestinnässä: mitkä tekijät positiivisesti erottavat kyseisen tekniikan perinteisistä mattonpesuyrityksistä?

Green Carpetin mattonpesutekniikassa tärkeässä osassa ovat myös ympäristötekijät: logistiset tekijät, pesuprosessin huomattava vedensäästö,

ekologiset pesuaineet ja pesuprosessin nopeus. Kehittämissuunnitelman kautta mietittiin muun muassa ympäristösuunnitelman tekemistä, jotta kerrotut hyödyt voitaisiin todentaa.

Green Carpetin kanssa yhteistyö on kehittämissuunnitelman jälkeen jatkunut opiskelijaprojektina tehdyn markkinatutkimuksen kautta sekä puhujavierailuina verkoston eri tilaisuuksissa.

Green Carpetille on myönnetty vuoden 2012 Ympäristötekokilpailun kunniapalkinto liiketoimintamallistaan, joka säästää vettä ja energiaa.

Green Carpetin toiminnassa ei tarvita erillistä pesulakiinteistöä, vaan pesula kulkee pyörien päällä.

Leipomo Verainen Oy

Toimiala:
Leipomotuotteet

Perustamisvuosi: 1952
Henkilöstö: n. 40
Toimipaikka: Mynämäki

Ympäristöliiketoiminta:
Lähi- ja luomutuotteet

www.leipomoverainen.fi

Leipomo Verainen Oy on Mynämäellä sijaitseva perheyriyys, joka valmistaa maukkaita leipiä ja leivonnaisia sekä suurtalouksille että vähittäismyyntiin. Leipomo Verainen pyrkii toiminnassaan ympäristöystävällisyyteen. Tuotteet valmistetaan paikallisia raaka-aineita, energiaa ja työvoimaa hyödyntäen. Tuotteet leivotaan 100 % kotimaiseen vehnä- ja ruisjauhoon. Luomutuotteet ovat yksi Leipomo Veraisen tärkeimmistä tuoteryhmistä. Näiden asioiden kertominen on noussut Veraisella tärkeäksi. Yrityksen tavoitteena on tuoda paremmin jälleenmyyjien ja kuluttajien tietoon yrityksen ympäristöstä kantama vastuu.

Leipomo Verainen tarttui liiketoiminnan kehittämissuunnitelmaan avoimin mielin. Tarkoituksena oli ulkopuolisen silmin tarkastella, mitkä ovat yrityksen toiminnassa vahvoja markkinavaltteja ja mitä markkinointiviestinnässä voisi vielä korostaa. Yritys on kiinnittänyt huomiota ympäristöasioihin niin omassa toiminnassaan kuin tuotteissa. Kehittämissuunnitelman toteutuksessa mietittiinkin, miten kyseistä lisäarvoa voisi ulkoisessa viestinnässä hyödyntää.

Yhteistyö Leipomo Veraisen kanssa on jatkunut myös kehittämissuunnitelman jälkeen. Yrityksestä on vinkattu eri uutisjuttuihin ja eGreenNetin tekemällä esittelyvideolla Veraisen myynti- ja markkinointijohtaja Olli Suominen esitteli leipomon toimintaa ja kommentoi verkoston kanssa tehtyä yhteistyötä.

”Ympäristövastuullisuuteen liittyi tuttuja ja aivan tavallisia asioita. Niistä kertominen ja hyödyntäminen yrityksen viestinnässä vaativat osaltamme lisäkannustusta ja sitä projektiin osallistumisen myötä saimme.”

“Ympäristöasioista viestiminen kannattaa”

Olli Suominen, Veraisen Leipomo Oy

Veraisen Leipomon luomutuotteiden tarjonta on monipuolinen.

Keraamikko EeroKaarnisto

Toimiala:
Keramiikan valmistus ja myynti
(erikoistunut tuhkauurniin)

Perustamisvuosi: 1988
(uurnien valmistus aloitettu 1996)
Henkilöstö: 1(+3 kiireapulaista)
Toimipaikka: Turku

Ympäristöliiketoiminta:
Savesta valmistettu, maatuva
tuhkauurna ihmisille ja lemmikeille

www.eerokaarnisto.fi

Keraamikko Eero Kaarniston merkittävin tuoteryhmä on savesta valmistettu maatuva tuhkauurna. Pitkäaikaisen kehitystyön tuloksena aikaansaadut maatumisominaisuudet täyttävät korkeimmatkin ympäristövaatimukset. Uurnat on valmistettu savesta, joka on kuivattu huoneenlämmössä käsityövaiheen jälkeen, eikä uurnia ole poltettu keraamisiksi. Yrityksen TIERRA-uurnat palkittiin Ympäristöteko 2009 -kilpailussa. Tämä kunniamaininta merkitsee huomattavaa tunnustusta tuotteelle, joka on omiaan lisäämään hautausalan ympäristötietoisuutta. TIERRA-uurnat ovat VTT:n testaamia ja niille on myönnetty VTT-sertifikaatti.

Liiketoiminnan kehittämissuunnitelman avulla ha-
luttiin mm. terävöittää viestintää ja markkinoita ja
saada niihin uusia ideoita. Lisäksi kansainväliset
markkinat kiinnostivat yrittäjää, joten kehittämis-
suunnitelman kautta mietittiin kasvun saamista
viennistä. Kohdemaina olivat erityisesti Saksa ja
Ruotsi. Kansainvälisyysasiantuntijana prosessissa
toimi Hannele Halmetoja Enterprise Europe
Network (EEN) -verkostosta. EEN-verkosto selvitti
hautausalan messuja Saksassa sekä muita tietoja
alaan liittyen Saksan markkinoilla. Lisäksi selvitet-
tiin alan messuja Ruotsissa ja uurnan kokovaati-
muksia Iso-Britanniassa.

Yhteistyö Eero Kaarniston kanssa jatkui muun
muassa Watit haltuun -tapahtumassa, jossa maa-
tuva tuhkauurna oli yksi eGreenNetin järjestämän
ympäristöystävällisen tuoteäänestyksen esimer-
keistä. Tätä kautta saatiin näkyvyyttä tuotteelle
ja äänestyksen kautta Kaarnisto sai kommentteja
uurnastaan.

Maatuvat tuhkauurnat ovat paitsi kauniita
myös ekologinen vaihtoehto.

*Yrityksen TIERRA-uurnat
palkittiin Ympäristöteko 2009 -kilpailussa.*

Lindrothin Puutarha

Toimiala:
Kasvihuoneviljely: salaattit & yrtit

Perustamisvuosi: 1995
Henkilöstö: 6 / 30 sesonki
Toimipaikka: Turku

Ympäristöliiketoiminta:
Oma lämpölaitos,
kastelujärjestelmän tehokkuus

www.deliverde.fi

Lindrothin Puutarha, DeliVerde, sijaitsee Maariassa, kahdeksan kilometriä Turun keskustasta. Se on perheyritys, joka tuottaa salaatteja, vihanneksia ja yrttejä DeliVerde-brändin alla. Lindrothin Puutarhan tuotteet viljellään ja tuotetaan perinteistä laatua, puhtautta ja tuoreutta vaalivalla tavalla. Salaatit kasvavat "vanhanakaisesti" mullassa ja sato korjataan vasta, kun tuote on valmis ja riittävän ison kokoinen.

Alun perin Lindrothin Puutarhan tuotteet viljeltiin ainoastaan Turun kauppatorin vihannesmyymälässä myytäväksi. Vaikka toiminta on laajentunut, puutarha noudattaa edelleen toiminnassaan torikaupan periaatteita: asiakas on kuningas ja laadukkaita vihanneksia pitää voida ostaa kohtuullisella hinnalla. DeliVerden tuotteita voi ostaa hyvin varustetuista ruokakaupoista.

Lindrothin puutarha huomioi ympäristöasiat monipuolisesti toiminnassaan ja toimintaa pyritään koko ajan kehittämään. Energiakulutusta on vähennetty investoimalla omaan lämpölaitokseen. Lisäksi paikallisen jätehuoltoyrityksen kanssa on suunniteltu toimiva kierrätys- ja jätehuoltojärjestelmä. Myös vettä säästävää kastelujärjestelmää on käytössä kasvihuoneessa.

Liiketoiminnan kehittämissuunnitelman kautta mietittiin miten DeliVerden brändiä voisi profiloida vielä terävämmin ja nostaa markkinointiviestintään luonnollisesti mukaan ympäristönäkökulma. Lisäksi pohdittiin löytyykö tuotteille ympäristömerkkiä, joka voisi ohjata ympäristötietoista kuluttajaa paremmin.

DeliVerde-brändi on tunnettu laadukkaista salaateista ja yrteistä.

NaNi Group Oy

Toimiala:
Tekstiiliala / pienten koirien vaatteet
ja tarvikkeet

Perustamisvuosi: 2012

Toimipaikka: Turku

Ympäristöliiketoiminta:
Kierrätysmateriaalien hyödyntäminen,
tuotantoketjun läpinäkyvyys,
kotimaisuus

www.nani.fi

NaNi Group Oy on suomalainen pienten koirien vaatteita ja tarvikkeita valmistava yritys. Tuotteiden suunnittelun lähtökohtana ovat omien pienten koirien tarpeet, joten tuotteet ovat ensisijaisesti mukavia koirille, tinkimättä kuitenkaan niiden ulkonäöstä. Tuotteet ovat sopivia kaikille alle kuusikiloisille koirille rodusta riippumatta.

Kaikki NaNi-tuotteet ovat laadukasta suomalaista käsitöitä. Suunnittelun lähtökohtana on vaatteiden istuvuus, koiran mukavuus käyttää vaatetta tai muuta tarviketta ja ekologisten materiaalien käyttö. NaNi Group Oy:n mallistoon kuuluva Olo-koiranpeti on esimerkiksi valmistettu erittäin laadukkaasta, tanskalaisen huonekalukangasvalmistajan ylijäämämateriaalista.

NaNi Group Oy:lle on myönnetty sekä Avainlippu- että Design from Finland -merkit osoituksena Suomessa valmistetuista tuotteista. NaNi haluaa omalta osaltaan vaikuttaa siihen, että Suomesta tulevaisuudessakin löytyy suomalaisia tuotteita ja alan osaamista sekä nostaa Suomessa valmistettujen tuotteiden arvostusta.

Kehittämissuunnitelman avulla NaNi halusi saada lisää tietoa vastuullisten materiaalien käytöstä ja erityisesti ylijäämämateriaaleihin liittyen. Erityisesti turvallisuus (testaus) ja materiaalin saatavuus olivat tärkeitä asioita. Kehittämissuunnitelman

sparraajana ekologisten materiaalien osalta toimi toinen tekstiilialan yritys Nurmi, joka on omassa tuotannossaan huomionnut vastuullisuuden ja käyttänyt kierrätysmateriaaleja tuotteissaan. Lisäksi mukana oli Enterprise Europe Network -verkosto, jonka kanssa sparrattiin NaNin kansainvälistymistä.

Yhteistyö NaNi Group Oy:n kanssa on jatkunut myös kehittämissuunnitelman jälkeen. NaNi on ollut muun muassa puhujana verkoston tilaisuuksissa ja yrityksestä on verkoston kautta tehty yritysesimerkkivideo.

”NaNi sai apua eGreenNet -verkostolta ekologisten materiaalien kartoitukseen ja lisäksi paremman kokonaisnäköyksen siitä, mitä kuuluu ekologiseen liiketoimintaan, kuin vain tuotannossa käytettävät materiaalit.”
(Tanja Kiviniemi, Key Account Manager, NaNi Group Oy)

Ylijäämämateriaalista valmistettuja koiran petejä.

NaNi

Herrankukkaro Oy

Toimiala:
Kokous- ja virkistyspalvelut

Perustamisvuosi: 1984
Henkilöstö: 15
Toimipaikka: Rymättylä/Naantali

Ympäristöliiketoiminta:
Ympäristöystävällinen kokous- ja virkistyspaikka

www.herrankukkaro.fi

Herrankukkaro on Naantalın Rymättylässä sijaitseva, omalaatuinen, persoonallinen ja kiehtova kalastajitalakokonaisuus, jonne on rakentunut ryhmiä palveleva kokous-, koulutus- ja virkistyspaikka. Herrankukkaron tavaramerkeiksi ovat vuosien varrella muodostuneet omaperäiset ideat, muun muassa maailman suurin savusauna sekä ekologinen Kaisliikkokylpylä meren rannalla. Herrankukkaro valittiin Suomen parhaaksi matkailuyritykseksi vuonna 2010.

Yrityksen mukaan luonto on heidän ”paras kaverinsa”. Herrankukkaro käyttää ainoastaan uusiutuvaa energiaa, tuulisähköä ja puuta. Lisäksi yritys välttää muovin käyttöä ja se puhdistaa allasvetensä. Rakentamisessa käytetään suurimmaksi osaksi uusiokäytettävää puuta. Yli 80 % tarjottavasta ruoasta on luonto- ja villiruokaa. Lisäksi tiivis yhteistyö Pidä Saaristo Siistinä ry:n kanssa on yritykselle tärkeää.

Herrankukkaro on jo nyt tehnyt monipuolisesti ympäristötyötä ja ottaa toiminnassaan ympäristön vaatimukset huomioon. Erilaisia toimenpiteitä on tehty vuosien mittaan, mutta tehtyjä asioita ei ole systemaattisesti koottu yhteen ja hyödynnetty tarpeeksi. Kehittämissuunnitelman toteutuksessa

kartoitettiin mahdollisuuksia todentaa tehdyt toimenpiteet muun muassa ympäristösuunnitelman ja energiatehokkuussopimuksen muodossa. Samalla toimintaa voisi systemaattisesti kehittää ja mahdollisesti saavuttaa lisäsäästöjä.

Kehittämissuunnitelman kautta mietittiin, miten Herrankukkaro pystyy vielä vahvemmin viestimään tehdystä ympäristötyöstä esimerkiksi erilaisten ympäristömerkkien kautta. Mukana asiantuntijana oli Valonia – Varsinais-Suomen kestävän kehityksen ja energia-asioiden palvelukeskus.

Yhteistyö on jatkunut Herrankukkaron kanssa yritysmerkivideon kautta, joka toteutettiin verkostoa hyödyntäen.

Matkailuyrittäjä Pentti-Oskari Kangas ja Herrankukkaron kalastajatila.

Strandbo Group

Toimiala:
Matkailu-, ravitsemus- ja
elämysliiketoiminta
Perustamisvuosi: 1998

Henkilöstö: 25 henkilöä
Toimipaikka: Parainen, Nauvo, Airisto

Ympäristöliiketoiminta:
Kestävä matkailu

www.strandbo.fi

Strandbo Group on ympärivuotisia saaristoelämyksiä tarjoava matkailu- ja palveluyritys. Yrityksen tavoitteena on keskittyä kestävän matkailun mukaiseen toimintaan.

Yrityksellä on Turun saaristossa kolme hotellia, huviloita ja vuokramökkejä, joiden ympärille on rakentunut ravintola-, elämys- ja matkailupalveluita. Yrityksen ravintolat pyrkivät tarjoamaan ruokaa lähisaaristosta ja luonto luo mahdollisuuksia uusien kokemusten hankkimiseen saaristossa. Virkistys- ja matkailupalveluiden lisäksi tarjolla on yrityksille kokoustiloja ja kokonaispaketteja.

Strandbon monipuolisen ohjelmatarjonnan ansiosta alueen upeimmat elämykset ovat tarjolla ympäri vuoden.

Ympäristöliiketoiminta liittyy yrityksen toimintaan kiinteästi, sillä toiminta ja palvelut luodaan ympäröivän luonnon ehdoilla. Kehittämissuunnitelman tavoitteena oli entisestään parantaa ja tehostaa ympäristötyötä ja -toimintaa sekä ennen kaikkea rohkeammin nostamaan tehtyjä asioita viestinnässä esiin. Kehittämissuunnitelmassa käytiin yrityksen toimintaa kokonaisvaltaisesti läpi ja mietittiin miten eri osa-alueita voidaan tehostaa pienillä ja isommilla muutoksilla. Toiminnan jatkuvuuden ja systematisoinnin tueksi mietittiin myös ympäristösuunnitelman tekemistä. Kehittämissuunnitelmassa asiantuntijana oli Valonia – Varsinais-Suomen kestävän kehityksen ja energia-asioiden palvelukeskus.

Muun muassa Nauvossa toimii kodikas saaristohotelli Hotel Strandbo.

Kaadettujen arvopuiden taloudellinen hyödyntäminen

eGreenNet-verkosto on toiminut yhteistyön solmukohtana myös muissa projekteissa. Yhtenä esimerkkinä ympäristöliiketoimintamahdollisuudesta on puistopuiden kierrätys.

Turun kaupungin puistoista on kaadettu viime aikoina erityisen paljon elinkaarensa päähän tulleita järeitä puita. Puun runkojen järeys ja oksiston runsaus tuottaa kohtuullisen määrän monenlaiseseen käyttöön soveltuvaa materiaalia. Oksat soveltuvat erinomaisesti pienesineiden, muun muassa sorvattavien tuotteiden valmistukseen.

Järeät puut on mahdollista jalostaa puuseppien, muotoilijoiden, kuvataiteilijoiden ja käsityöläisten käyttöön tätä käyttöä varten kehitetyllä tukkivanne-sahalla. Puistoissa kasvavat puut ovat usein kaarevia ja mutkikkaita, joten niitä on vaikea standardoida. Tämän vuoksi ne sopivatkin käytettäväksi yksilöllisiin kohteisiin.

Järeät puut on varastoitava ensin pyöreinä tukkeina niissä olevien sisäisten jännitteiden poistamiseksi. Varastointiaika on noin kaksi vuotta, seuraavaksi voidaan suorittaa sahaus haluttuun paksuuteen ja muotoon.

Puistopuun jalostaminen varastokuivaksi materiaaliksi on kannattavaa, kun löydetään asiakkaita, jotka arvostavat sen lähtökohtia ja siitä tehtyjen tuotteiden markkina-arvoa. Olisi sääli, jos upea materiaali päätyisi toisarvoiseen käyttöön esimerkiksi energiapuuksi.

Puumateriaalin hyödyntämisketju soveltuu jokaiseen kaupunkiin, jossa puistot ovat lähtään niin vanhoja, että puita joudutaan uusimaan. Tätä konseptia on siis mahdollista lanseerata laajemmalle moneen suomalaiseen kaupunkiin. Puistopuiden hyödyntämisen pullonkaulana on usein puiden kaadon jälkeinen sijoittelu, sillä puut ovat syytä lajitella heti kaadon jälkeen oikeanlaisen jatkokäsittelyn takaamiseksi. Turussa tilanne on ihanteellinen, koska puiden jatkokäsittelyalue on hyvin lähellä.

Hannu Parkkamäki

Puistopuu-hankkeen vetäjä. Turun AMK

Puistopuiden elinkaari jatkuu ihanteellisimmillaan yli sukupolvien ja esimerkiksi jalava jalostuu monenlaisiksi laatutuotteiksi.

Kuljettu matka tähän asti

Vuonna 2010, kun eGreenNet aloitti toimintansa, Varsinais-Suomen ympäristöliiketoiminnan kenttä oli hyvin toisennäköinen kuin nyt vuonna 2015. Alueen yritykset alueella toteuttivat tahoillaan ympäristöliiketoimintaa toiminnassaan, tuotteissaan ja palveluissaan. Samaten asiantuntijoita ja palveluita aiheeseen liittyen oli saatavilla, mutta alueelta puuttui taho, joka kokoaisi sen kaiken osaamisen ja saattaisi eri toimijat yhteen. Tähän tarpeeseen eGreenNet halusi tuoda oman panoksensa ja tehdä alueen ympäristöliiketoiminnan ja -osaamisen näkyväksi. Ympäristöliiketoiminta on yksi tämän hetken nopeimmin kasvavista aloista, ja kuluneen neljän vuoden aikana ympäristöliiketoimintaa harjoittavien yritysten määrä on kasvanut. eGreenNet-verkostolle on entistä suurempi tarve.

Neljässä vuodessa, jonka aikana eGreenNet-verkosto on muotoutunut, on tapahtunut selkeä muutos suuntaa, jossa ympäristöliiketoiminnan, resurssitehokkuuden ja laajemmin vihreän talouden teemoista on ryhdytty aktiivisemmin viestimään. Jo aikaisemmin ympäristöliiketoiminta oli arkipäivää, mutta toimijat ovat laajemmin huomanneet ympäristöliiketoiminnassa piilevän taloudellisen ja ympäristöllisen potentiaalin.

eGreenNet on luonut alueelle toimintamallin, jossa eGreenNet on solmukohta verkoston jäsenten välillä. eGreenNet pystyy asiantuntevasti tuomaan eri toimijoita yhteen. GreenNet on kehittänyt pk-yritysten tarpeisiin työkaluja ja palveluita, joiden avulla yritys pystyy vaivattomasti ottamaan ensiaske-

leita kohti ympäristöliiketoimintaa ja kehittämään ympäristöosaamistaan. Omien palvelujen lisäksi eGreenNet tekee tiettäväksi muiden toimijoiden tarjoamia palveluita, joiden avulla yritykset voivat lisätä omaa ympäristöosaamistaan.

Yksi hyvä keino on esitellä mitä muut ovat tehneet. Konkreettisten yritysmerkkin kautta on innostettu yrityksiä toteuttamaan muutoksia omassa toiminnassaan.

eGreenNet on vahvistanut käsitystä siitä, että pk-yrityksiä pystyy parhaiten auttamaan ja kehittämään tarjoamalla selkeitä ja käytännönläheisiä palveluita. Suorat kontaktit ja henkilökohtaiset yritystapaamiset ovat paras keino saada tietoa yritys-

ten tilanteesta ja myös jakaa tietoa ympäristöliiketoiminnasta ja sen mahdollisuuksista.

eGreenNet on pikkuhiljaa vakiinnuttanut paikkansa ympäristöliiketoiminnan verkostona Varsinais-Suomessa. Verkosto jatkaa toimintaansa myös hankevaiheen päätyttyä. Verkoston olemassaolon tärkeyden lisäksi se kertoo ensinnäkin tarpeesta verkoston olemassaololle, mutta ennen kaikkea Varsinais-Suomen alueen potentiaalista olla edelläkävijä vihreän talouden saralla.

Verkostomainen toiminta sai sidosryhmältä kiitosta, konkreettisia toimenpiteitä toivottiin lisää

eGreenNet-ympäristöosaamisverkoston arviointikysely toteutettiin verkkokyselynä. Kyselyyn vastasi 17.11.–5.12.2014 välisenä aikana 103 verkoston jäsentä. Vastauksien mukaan suurin osa oli tyytyväisiä eGreenNetin tavoitteisiin ja toimintaan. Toiminta ei ollut kuitenkaan kaikkia vastanneita tavoittanut tai palvellut. Tämä huomioidaan hankkeen tulevaisuutta suunniteltaessa. Kehitettävää on ja sitä jatketaan!

Arviointikyselyssä näkemyksiä ja kokemuksia kysyttiin eGreenNetin laajalta sidosryhmäverkostolta. Kyselyllä selvitettiin eGreenNetin teeman tarpeellisuutta ja ymmärrettävyyttä, tavoitteiden asettelua ja toimenpiteitä, yhteistyön ja viestinnän onnistuneisuutta ja alueellista vaikuttavuutta. Kyselyn tulokset olivat erittäin positiiviset.

Suurin osa vastaajista (96 %) kokee eGreenNetin teeman, ympäristöosaamisen ja ympäristöliiketoiminnan kasvattamisen, tärkeänä ja tarpeellisena.

Perusteluissa kuitenkin pohdittiin eGreenNetin mahdollisuuksia lisätä merkittävästi kannattavaa ympäristöliiketoimintaa ja innovaatioiden syntyä.

eGreenNetin tarpeellisuudesta esiin nostettiin verkostoitumisen merkitys: alueella on verkostoja vähän ja niiden toiminta ei ole keskittynyttä ja koordinoitua. eGreenNetin toimintaa kiiteltiin tähän puutteeseen vastaamisesta selkeällä kohderyhmällä ja konkreettisilla toimenpiteillä. Toisaalta kyseenalaistettiin näin laajan verkoston toimivuutta. Verkoston ja kohderyhmän tarkemman rajaamisen uskottiin tuovan lisää konkreettisuutta.

Tavoitteista parhaiten eGreenNet on onnistunut verkostoimaisen yhteistyön luomisessa. Vastaajien mukaan verkostomainen toimintatapa on paras vaihtoehto hankkeen tavoitteiden toteutumiseksi eli ympäristöosaamiseen pohjautuvan liiketoiminnan

”Tärkeää ympäristön lisäksi, että saataisiin aikaiseksi oikeaa kasvua ja työpaikkoja”

kehittämiseksi ja lisäämiseksi, yhteistyön kasvattamiseksi ja tiedonlevittämiseksi. Suurta osaa vastaajista eGreenNetin asettamat tavoitteet koskettivat omassa toiminnassa. Konkreettisen toiminnan lisäämistä toivottiin. Ympäristöosaamiseen perustuva liiketoiminta on jo, se pitää tuoda näkyville ja sitä tulee kehittää.

Yleisesti ottaen ympäristöliiketoiminnan lisäämismahdollisuuksiin suhtauduttiin epäilevästi. Arvioinnissa tuli esille, että kehittämishankkeissa harvoin saadaan konkreettisia tuloksia, kuten työpaikkoja tai uusia yrityksiä, mutta eGreenNet voi merkittävästi edesauttaa niiden syntymistä tukemalla alkavia ja jo toimivia yrityksiä toiminnan kehittämisessä. eGreenNetillä on paikkansa etenkin keskustelunaloittajana.

Kyselyyn vastanneet kokivat, että eGreenNetin toiminta on edistänyt ympäristöosaamisen ja ympä-

ristöliiketoiminnan kehittymistä. Yritysesimerkeillä on onnistuttu kertomaan, mitä muut ovat tehneet ja tilaisuudet ovat tuoneet eri alojen toimijoita yhteen. eGreenNet on pyrkinyt tuomaan tiedon helposti saataville, mutta arvioinnin mukaan osa vastaajista ei osannut arvioida tämän onnistumista. Tähän tulee siis tulevaisuudessa panostaa. Hyvät työvälineet, tuen tarjoaminen, koulutus, vertaistuki ja verkostot, tapaamiset, esimerkit ja tiedon helppo saatavuus, osaamisen siirto sekä jalkautuminen yritysten pariin nimettiin keinoiksi eGreenNetin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Sari Mäkelä tutki opinnäytetyössään, miten eGreenNetin liiketoiminnan kehittämissuunnitelmaa voisi kehittää tuotteistamisen avulla. Työssä haastateltiin kolmea yritystä, joille kehittämissuunnitelma tehtiin. Tämän lisäksi haastateltiin kahta liiketoiminnan kehittämissuunnitelman toteuttajaa sekä yhtä liiketoiminnan kehittämissuunnitelman toteuttamisessa mukana ollutta asiantuntijaa.

Haastatteluissa selvisi, että kehittämissuunnitelmaan oltiin pääosin tyytyväisiä ja suunnitelman avulla koettiin saavan konkreettisia hyötyjä yritykselle. Palveluprosessin toivottiin kuitenkin toteuttavan nopeammin. Työssä saatiin myös selville, että esitteet, joiden avulla suunnitelmaa markkinoidaan, eivät olleet konkreettisia, eivätkä saaneet ostamaan palvelua. Parhaaksi markkinointikeinoksi koettiin henkilökohtaiset yritysvierailut, jotka pitäisi säilyttää myös jatkossa. Asiantuntijan haastat-

Liiketoiminnan kehittämissuunnitelman tuotteistaminen

telun pohjalta selvisi, että asiantuntijan pitäisi olla mukana loppukeskustelussa avaamassa kirjoittamaansa raporttia. Loppuraporttia pidettiin tärkeänä osana palvelua ja sen toivottiin säilyvän myös tulevaisuudessa. Yrittäjiä kiinnostaisivat jatkopalvelut kehittämissuunnitelman jälkeen. Mahdollisia jatkopalveluita voisivat olla esimerkiksi jatkosuunnitelma edullisemmin tai Joutsenmerkki-hakemus.

Edellä mainitut asiat huomioidaan, kun liiketoiminnan kehittämissuunnitelmaa kehitetään eteenpäin. Tuotteistamisen tarkoituksena on muotoilla palvelu sujuvaksi ja asiakkaan tarpeita vastaavaksi, joustavaksi palvelukokonaisuudeksi. Liiketoiminnan kehittämissuunnitelmaa kehitettäessä huomioidaan edellä mainitut asiat. Tuotteistamisen tarkoituksena on muotoilla palvelu sujuvaksi, asiakkaan tarpeita vastaavaksi ja joustavaksi palvelukokonaisuudeksi. Näin asiakas saa palvelusta mahdolli-

simman paljon hyötyä. Palvelua on myös helpompi markkinoida ja myydä jäsentyneenä ja tasalaatuisena. Näin myös jatkokehittäminen helpottuu. Yksi merkittävä etu on myös sisäisen tiedonjaon ja yhteistyön tehostuminen, mikä etenkin liiketoiminnan kehittämissuunnitelman kohdalla on tärkeää.

Palvelun konkretisoimisen avulla asiakas ymmärtää paremmin palvelulla saavutettavat hyödyt. Asiakasta kiinnostaa viime kädessä taloudelliset hyödyt, joita palvelulla saavutetaan. Palvelun ominaisuudet, kuten loppuraportti tai asiantuntijan käynti ovat välineitä hyötyjen saavuttamiseen.

Lähde: Mäkelä, S. 2014. Liiketoiminnan kehittämissuunnitelman tuotteistaminen - Case eGreenNet. Opinnäytetyö, tradenomi (amk), myyntityö. Turun ammattikorkeakoulu.

Verkoston jatko

eGreenNet jatkaa toimintaansa

Mikä säilyy?

eGreenNet on ennen kaikkea verkosto. eGreenNet jatkaa yritystapaamisia, uutiskirjeen lähettämistä ja muita konkreettisia yhteistyön muotoja.

Muuttuuko mikään?

Hankevaiheen jälkeen emme ole enää niin "sidottuja" Varsinais-Suomen alueeseen vaan laajempikin yhteistyö onnistuu. Toki aiemminkin teimme alueellista ja kansallista yhteistyötä, mutta rahoituspaketimme kohdistui ensisijaisesti Varsinais-Suomen pk-yrityksiin.

Maailma ympärillä muuttuu ja yritykset sen mukana. eGreenNet pyrkii jatkossakin olemaan muutoksessa mukana, yritysten rinnalla, ajan hermolla.

eGreenNet jatkaa toimintaansa hankevaiheen jälkeen eli myös vuonna 2015 ja siitä eteenpäin. eGreenNetin kotipesä on Turun ammattikorkeakoulun Resurssitehokas liiketoiminta -tutkimusryhmä, joka edistää opetuksen ja hankkeiden sekä muun yhteistyön kautta ympäristöliiketoimintaa, resurssitehokkuutta ja vastuullisuutta. Tutkimusryhmät ovat osa Turun ammattikorkeakoulun pysyvää rakennetta ja tämä malli mahdollistaa eGreenNetin osaamisen säilymisen ja yhteistyön jatkon vastakin.

eGreenNet on helposti löydettävissä. Jatkossakin yhteystiedot ja toiminnan löytää Internetistä osoitteesta www.egreennet.fi ja sosiaalisen median kautta. Yhteystiedot löytyvät myös tämän julkaisun lopusta.

eGreenNet jatkaa yritysten hyvän toiminnan esittelemistä mm. videoiden ja uutiskirjeen sekä erilaisten tilaisuuksien avulla.

eGreenNet jatkaa aihepiirin kehitystyötä: olemme yritysten tukena kehitysprosesseissa ja rakennamme jatkossakin laajaa yhteistyöverkostoa. Erityisenä kiinnostuksen kohteena ovat yritysten arvoketjut: miten saamme uutta liiketoimintaa synnytettyä yritysten muodostamissa ryppäissä siten, että kaikki hyötyvät – myös ympäristö.

Hankevaiheessa ohjausryhmän jäseniä ovat olleet:

ELY-keskus
L&T
Sybimar Oy
Tekes
Teknologiäteollisuus ry.
TSeK
Turku Science Park
Turun ammattikorkeakoulu
Turun kauppakamari
Turun yliopisto
Ukipolis Oy
Valonia
Varsinais-Suomen Yrittäjät
Verso Globe Oy
V-S Liitto
Åbo Akademi
Laaja joukko muita sidosryhmiä ja yrityksiä

Yhteistyö jatkuu edelleen laajana ja ohjausryhmä toimii jatkossa eGreenNet-foorumina.

www.egreenet.fi

www.facebook.com/egreenet

Piia Nurmi
Resurssitehokas liiketoiminta -tutkimusryhmä
Turun ammattikorkeakoulu
Tekniikka, ympäristö ja talous

p. 040 355 0931

piia.nurmi@turkuamk.fi